

ЩО СТАЛОСЯ В ГРЕЦІЇ.

Вночі з 24. на 25. червня ц. р. стався в Греції військовий переворот, який повалив уряд Міхалокопулоса і передав владу генералові Пангалосові. Після того, як повалено монархію, в Греції розпочалася завзята боротьба за владу між великою і дрібною буржуазією. Перемогла дрібна буржуазія, але хитка політика і нерішучість її прем'єра Пананастасія привела до його поразки і до влади прийшла велика буржуазія — уряд Міхалокопулоса.

Цей уряд не зміг вирішити ні однієї важкої проблеми в країні і економічний стан Греції все погіршувався. Ще гірше нещодав потерпів цей уряд в зовнішній політиці.

Разом з тим уряд Міхалокопулоса обурив проти себе трудящі маси. Нарадне переслідування робітничого руху, арешти та заслання, безупинні репресії проти комуністів та профспілок — через це робітничі класи зневажили уряд.

Так само ставилися до уряду й маси втікачів. А втікачі — Греки з Малої Азії та Болгарії, що мусили за мирними договорами, повернутися на батьківщину — це велика реальна сила. Матеріальне становище їх дуже тяжке. Прихавши, забільша, до міст, утікачі живуть у великих злиднях, не маючи роботи. Уряд Міхалокопулоса нехтував потреби втікачів і цим обурив їх проти себе.

Загальне незадоволення й спричинилося до перевороту.

Але його вчинила армія та фльота і це є традиційне явище в Греції, де усі перевороты останніми часами переводять офіцери. Проти повалення уряду навіть не було спроб опору. Скріз військо приставало до повстанця, і керівники повстання могли врятуватися. За явити в свій відозві: "Переворот відбувся без жадної краплі крові".

Організатор і провідник повстання, генерал Пангалос, склав уже новий уряд. Національні Збори більшістю голосів виявили йому довіру. Але програма нового уряду невизначна. Відбиваючи сподіванки та настрої дрібної буржуазії, уряд спробує, мабуть, більше оподаткувати великий капітал, а в зовнішній політиці додержуватися миру. Але вирішити великі проблеми внутрішньої та зовнішньої політики йому не впадеться.

Немає сумніву, що зміна уряду спричинить до зменшення репресій проти робітничого класу. Можна сподіватися, що десятки тисяч робітничого руху, засуджених у військових судах на довічне ув'язнення, вийдуть на волю. Є чутки, що делегація робітничих організацій відвідала на другий день після перевороту Пангалоса й заявила йому від робітничого класу, що краще треба припинити репресії проти учасників у робітничому русі. Пангалос, ніби-то обіцяв виконати цю вимогу.

Д. Копулюс.

ДР. Ф. НАНСЕН В МОСКВІ.

Дня 17. липня прибув до Москви др. Фрітлоф Нансен, відомий норвезький дослідник північних околиць і великий гуманіст, зі своїм секретарем капітаном Квінслінгом. На двірці зустрів Нансена представник народного комісаріату внутрішніх справ С.Ф.С.Р. Флоринський.

Представникові "Роста" Нансен сказав, що він прибув до С.Ф.С.Р., щоб дізнатися, чи можна повернути втікачів Вірменів до рідного краю, які живуть вліні в Греції, Туреччині і інших країнах в тяжких умовах. Нансен обізвав Кавказ і Закавказзя, оглядав господарство і переговорив з вірменською радянською владою, а тепер хоче обговорити це що справу з центральною владою та закрити умови ухвалені на місцях.

Що до в'язнів Нансена про С.Ф.С.Р., він сказав: "Я відвідав Надвожжя 1921 р., а Москву — 1922 р. Мої перші відвідини Надвожжя справили на мене найтяжче враження, бо тоді лютували наслідки

голоду. Цього разу я був здивований швидким відновленням країни, налагодженістю життя та розвитком господарства. Москви я ще не бачив, але зовнішній вигляд міста вже свідчить про те, що за минулий час зроблено вже дуже багато. Місто своїм зовнішнім виглядом цілком упорядковане й справляє дуже гарне враження".

Напослідок, доктор Нансен повідомив, що він має намір податися в мандри до польських країн через два роки, а не через рік, як про це повідомлялося в газетях.

Як скінчиться в Москві робота, в зв'язку з прийнятим до реченням, Нансен, виїздить до Норвегії.

ДОРОЖНЕЧА У ФРАНЦІЇ.

Дорожнеча у Франції зростає. Паризький муніципалітет (міське самоуправування) постановив збільшити платню за електрику тимчасово на 20 відсотків, а потім — на 35 відсотків.

ЩО ВИТОРГУВАЛИ СІОНІСТИ ВІД ПОЛЬСЬКОЇ ШЛЯХТИ.

Від довшого часу на шпальтах українських газет в Галичині робиться багато галасу про угоду жидівської буржуазії з польською шляхтою.

Газети тепер тільки наводять найважливіші пункти цієї угоди. Ось вони:

1) Польський уряд скасує розпорядження щодо провадження польською мовою внутрішнього діловодства й засідань жидівських релігійних громад.

2) Буде підготовано проект закону щодо автономії жидівської громади.

3) В жидівських школах буде дозволено провадити навчання жаргоном, або старожидівською мовою.

4) Жидівські промисловці й купці користуватимуться нарівні з іншими кредитом у державних установах.

5) До членів ради польсько-жидівського банку увійдуть жидівські представники.

6) Буде скасовано відсоток для Жидів в урядових навчальних закладах.

7) Урядовці Жидів, що їх виклинули у свій час з державної служби за їх жидівське походження, буде відновлено в правах.

8) Жидівське сойомве коло надішле міністрові справедливості список урядовців-кандидатів Жидів на державні посади.

9) При міністерстві народної освіти буде засновано окремішній відділ, що провадитиме справи жидівської школи.

Такі підзвіти виторгувала жидівська буржуазія від польської шляхти. Виторгувала, бо має в своїх руках банкові підприємства у всіх капіталістичних країнах. А шляхти до зарізу треба грошей! Отже, як підступити до Ротшільда? А тут якраз міністер Скінський їде в Америку. І жидівські сіоністи виторгували.

Українські адвокати нічого не виторгували, бо й самі в соломі сплять, а зубами сьмаються. Тому й сердяться на Жидів, яких ще недавно вітали телеграмми з нагоди приїзду лорда Балдура до Єрусалиму. Падеревський грою на п'яні здобув Польщі "незалежність", а жидівська буржуазія своїми впливами в фінансових міжнародних колах здобула для себе в Польщі пільги. Але тільки для себе, а не для жидівського робітника.

НА РАДЯНСЬКІЙ УКРАЇНІ.

СКЛИКАННЯ ДРУГОЇ СЕСІЇ ВУЦВК.

Мала президія ВУЦВК ухвалила скликати другу сесію ВУЦВК у другій половині жовтня.

Порядок денний має бути такий: наслідки роботи щодо переходу на трьохступеневу систему управління; реалізація врожаю і хлібозаготівля кампанія; загальне навчання; наслідки виконання бюджету за минулий рік і перспективи майбутнього бюджету; революційна законність; справа конституції і т.и.

УКРАЇНІЗАЦІЯ РАДЯНСЬКОГО АПАРАТУ.

Рада Народних Комісарів прийняла постанову що до практичних заходів для української радянської апарату.

Вся робота що до української з'осереджується в центральній комісії при Раднаркомі У.С.Р.Р.

З 1. січня 1926 року всі центральні й місцеві установи й підприємства повинні негайно розробити календарні плани що до переходу діловодства на українську мову й надіслати їх до центральної комісії по українській. Через те, що апарат округ в більшості україн-

зував своє діловодство, всім центральним установам пропонують листуватися з периферією українською мовою.

ВІВІЗ РАДЯНСЬКОГО ВУГЛЯ ДО КОРДОНУ.

Складено угоду, на підставі якої Україна має доставити Італії 32 мільйони пудів вугля. На рахунок цього через Маріуполь буде вивезено цього року 10 мільйонів пудів.

Заключено також угоду на вивіз вугля до Франції і Австрії, яке почали вже ладувати в Маріуполі.

В Донбасі мають добути цього року 540 мільйонів пудів вугля, а на другий рік добування збільшаться до 800 мільйонів пудів. Багато нових копалень пущено в рух.

ПОСОЛЬСЬКА ДЕЛЕГАЦІЯ З ПОЛЬЩИ ДО С.Ф.С.Р.

З Варшави виїздить до С.Ф.С.Р. посольська делегація, що складається з лівих партій, а також національних меншостей. Делегація має в своїй складі Васильчука (Українець), Вендзюльського ("Визволення") й Тарашкевича (білоруська громада).

З ПОЛЯ КЛАСОВОЇ БОРотьБИ.

ТРУС В ПОМЕШКАННІ Ц.К. КОМПАРТИ ЧЕХО-СЛОВАЧЧИН.

Комуністична газета "Руде Право" повідомляє про трус в будинку Ц.К. чеської комуністичної партії, який відбувся 18. липня.

Трус тривав кілька годин. Потрусивши в помешканні Ц.К., краєвого комітету, редакції та секретаріату спортивної організації, поліція заарештувала секретаря Ц.К. Жілека, а також чужинця, що був у будинкові. Заарештованих обвинувачують у державній зраді.

ПІД ПРАПОРОМ КОМІТЕРНУ МОЛОДІ.

Незалежний Союз соціалістичної молоді Австрії, що відокремився недавно від соціал-демократичного союзу молоді опублікував у новому органі союзу "Юнгер Керфер" ("Юний Борець") маніфест, в якому заявляє, що центральному комітету союзу доручено поглядити шільний контакт з Виконкомом Комітерну Молоді. У маніфесті підкреслюється кончева потреба підтримати С.Ф.С.Р. у його боротьбі зі справами втручання буржуазних країн у внутрішні справи Союзу.

РОБІТНИЧА СОЛДАРНІСТЬ.

Конгрес бельгійської генеральної профспілки службовців, що оце відбувся в Брюсселі, ухвалив резолюцію солідарності зі страйкерами — металістами. В резолюції також

постановлено, щоб усі службовці металевих промислових підприємств робітників та полишили працю.

Крім цього конгрес повстав 1,000 франків центральному комітету профспілки металістів.

ПРОТИ НОВИХ ВИБРИКІВ ЧЕСЬКОЇ БУРЖУАЗІЇ.

Чехословацька комуністична партія вдалася до німецьких і чеських соціалістичних організацій з отвертим листом, в якому запрошує їх до спільної акції проти виборчої реформи, що має загострити національний гнет й скасування рештки навіть буржуазної демократії в чеській країні.

ПОЛІЦІЯ "ДЕМОКРАТИЧНОЇ РЕСПУБЛІКИ".

Мітинг протесту проти переслідування комуністів в Празі поліція розігнала, учасників мітингу побила й багатьох заарештувала.

РОБІТНИКИ ІДУТЬ ЗА КОМУНІСТАМИ.

В Берні, Чехословацькій, відбулася конференція робітників деревообробників в Моравії. Обговорювали питання про загальний страйк, щоб добути показані їх відносні розміри. Цей альяс містилися в собі до 6 тисч окремих мап і констатували уряд Заузенних Держав 50 мільйонів доларів.

В КРАЇНІ НЕВОЛІ І СЛІЗ.

ПАРТИЗАНСЬКІ ЗАГОНИ.

Останніми часами в багатьох районах Західної України помітно оживилась діяльність партизанських загонів, що роблять сміливі напади на поміщицькі маєтки та поліційні частини.

Газети вважають, що збільшення партизанщини є наслідок загостреного економічного стану українського села. Годолні селяне позбавлені будь-якої урядової підтримки, йдуть в партизанські загоны. Беручи в них участь, можна з одного боку — спасти себе від голодної смерті, а з другого — знайти вихід своїй ненависті до польської адміністрації.

ПЕРЕСЛІДУВАННЯ "ІНОРОДЦІВ".

З кількох міст Білоруси знову надходять відомості, що там почали переслідувати білоруських учителів і громадських діячів. Польська влада заарештувала кількох вчителів й утворили синдикат. Вони постановили, що невідомого "ведмідя", який грає на зниження, треба негайно поставити на своє місце; ухвалили також скликати другого дня сто п'ятдесят тисяч акцій і побачити, чи вдержать "ведмідь".

Ван-Ренселер готовий був витримати далеко більше. Позаяк у вівторок настрої на біржі були тверді, він продав всі, які в нього були, акції та папери, включаючи і свої акції "Повітряного корабля Каламазо" і навіть свої паї великої сталевий компанії. Також позичив всього, де мав кредит. Всі ці гроші передав своїм маклерам, і в середу, коли відкрилася біржа, він стояв в своїй канторі біля бюрка; з ним був його вірний секретар, готовий телефонувати його накази.

Боротьба спочатку йшла поволі, бо обидва гіганти були обережні, відчуваючи силу один одного. Маклери синдикату шукали акцій Тихоокеанської й Пригородної залізниць, а ван-Ренселер спостережав і чекав. Кілька акцій було продано, але вони не належали йому; він чекав, чи не підскачуть вони ще вище, що зробило б його ворогів смілившими, а його самого більш упевненим. Коло одинадцяті години це сталося.

(Далі буде.)

Товаришу Робітнику! Не забувай, що твоя одинока газета в Канаді — "Українські Робітничі Вісті" — видається лише за твої гроші і інших таких самих, як ти. Памятай, що твоя газета від нікого не надіється поміччю, лише від тебе. Тому присийди передплату і скільки зможеш на пресовий фонд.

СТАЛІТТЯ СТЕАРИНОВОЇ СВИЧКИ.

В серпні місяці ц. р. минув сто років з того часу, як два великі вчені Еуген Шеррель та Гей Люссак знайшли новий спосіб виробити свічки. До того часу ладе викали переважно лубовий свічки. Ця дата дуже важлива, бо вона є датою відкриття складу товщі. Е. Шеррель вдалось довести, що всі товщі та масла повстають в наслідок з'єднання гліцерину з органічними кислами. До сього згадати значення речовин товщі у сучасній економіці, в харчуванні, у виробничій мила, нітро-гліцерину, динаміту, в догляді за машинами, щоб зрозуміти важливість цього відкриття, першим вжитком якого було виробити стгариновий свічки.

Ось чому науковці та промисловці кола збираються урочисто святкувати цей ювілей.

ПЕРЕДАЧА АВТОГРАФІВ ТЕЛЕГРАФОМ.

У Франції шириться сітка передачі телеграфом так званих телеграм-автографів. Цим способом електричною течією передається підпис, плани, рисунки, малюнки, друкований та писаний рукою текст — з одного міста до другого. Адресатори передають точну копію надісланого тексту.

ВЕЛЕТЕНСЬКА ГЕОГРАФІЧНА МАПА.

В Заузенних Державах виготовляють надзвичайно докладну й детальну географічну мапу з Північно-Американських Злучених Держав. Керує роботою кожен, що на цій мапі має бути показана кожна дорога, кожна залізнична лінія, кожний дім, фабрика, міст, річка, ставок, усі гори й долини — і для всього цього будуть показані їх відносні розміри. Цей альяс містилися в собі до 6 тисч окремих мап і констатували уряд Заузенних Держав 50 мільйонів доларів.

ТОВАРИСТВО ЕКОНОМІСТІВ ВУАН.

Останніми часами великого значення в науковій життю м. Києва набуло товариство економістів при Всеукраїнській Академії Наук за провідом проф. К. Г. Воблого. Закладено його 1919 року, тоб-то тоді, як нормальне життя на Україні почало полагоджуватися. Тепер товариство починає вже сьомий рік свого існування. До того, роки т-ва де-далі, то все стає поважнішою, а міру господарсько-економічного зростання України.

План й завдання т-ва досить широкі. Переважним — сприяти науковому й дослідницькому українці та розвитку економіки, як науки; потім того — ширити економічні знання на Україні й, нарешті, обслуговувати економістів (теоретиків та практиків).

"ПЕРЕД ВЕСНОЮ".

Ятлинська кіно-фабрика в Криму незабаром розпочне постановку великого художнього фільму "Перед Весною". Сценарій до цього фільму зроблено з відомого роману польсько-польського письменника Ст. Жеромського, що його зарах у Польщі обвинувачують у "бильшовизмі".

Фільм має охопити кілька історичних моментів революційної боротьби — Жовтнева революція на Кавказі, боротьба Радреспублік в Польщі, а також почать скрапу картину сучасної Польщі (змійовиховська інтелегенція, революційний рух в Польщі то-що).

Фільм становитиме кіно-режисер Анощенко, який цими днями розпочав знімки фільму "Тридцять трагедій".

ЧИ ВИ ВЖЕ МАСТЕ

найновішу книжку відомого пролетарського письменника М. ПРАНА

КАРПАТСЬКА НІЧ

що недавно вишла з друку? Якщо немає її ви самі, або ваші знайомі, то поспішайте купити, а буде мати користь книжку в хаті. Не тратьте вартості на чужі книги, які ви не перечитаете її. Це довша повість з воєнних часів в Галичині і в життя робітництва в Америці. Коли читаете, то не можете так доволі відірватися від книжки, доки не перечитаете до кінця.

Письменику М. Ірчан сам пережив війну і вірно опусе всі ці страшні події в старому краю. Читачи "Карпатської ніч" ви рівночасно багато читаете і то в найбільш приступний спосіб, бо ця книжка написана незвичайно зрозумілою мовою. Надруковано вона на найкращому папері, окладина з артистичними малюнками в двох кольорах. КУПІТЬ, А НІКОЛИ НЕ ПОЖАЛІТЕ! РОЗПОВСІДІНОРТЕ СКРІЗЬ ЦЮ КНИЖКУ. Виславський інститут за попереднім надісланим грошем. ЦІНА 50 ЦЕНТІВ ЗА КНИЖКУ. Замовлення з грішми повслати на таку адресу: Ukrainian Labor News Cor. Pritchard & McGregor Winnipeg, Man.

А. СІНКЛЕЙР.

ГЕРОЙ КАПІТАЛУ

Переклад Н. Романович.

(Продовження.)

Є люди на Вол стріті, що спекулюють або на зниження, або на підвищення — як вважають вигідніше; але є й інші грачі, які, граючи на біржі, сидуються орудувати капіталами на підставі економічних законів. До останніх належав Роберт ван-Ренселер. Ці люди вивчили фінансові й економічні боки життя й намагалися вплинути на ціни паперів в жактані напрямі. Як що людина досить прозорлива й сприяє понижженню цін нетривалих акцій і перепродуваного краму, то її можна вважати корисним членом товариства і — що не менше приємно — вічні закони природи будуть з нею у всіх її справах.

Історія боротьби з Тихоокеанською й Пригородною залізницями — найкраща з усіх білок нашого життя, про яку Вол стріт, доки існуватиме, ніколи не забуде, — ця історія записана у Джаберграба, ст. 1906:

"Тут знову виявилася його дивна здібність користуватися обставинами. Ван-Ренселер вже більш року стежив за Тихоокеанською й Пригородною залізницями і за людьми, що управляли цією компанією. Обміркував кожну можливість в проблемі і нарешті змусив дунути мілья-

ну банку, райдуже сьєво якої дурило найпрозорливіших фінансистів країни.

Насамперед Роберт ван-Ренселер не довірив акціонерам Тихоокеанської й Пригородної залізниць, знаючи про них деякі інтимні факти. Потім він вивчив будучність коїлі, господарку, її плани, її акції, що випускалися масами і про які говорилося пошепчи, що вони несподівані, тоді, як всі їх розкупували. Далі з одного приватного повідомлення про тайні наради, про які, гадалося, ніхто не знав, а теж з деяких підозрливих хитань на ринку, ван-Ренселер упевнився, що фінансисти Тихоокеанської й Пригородної залізниць готують велику аферу з своїми акціями. Саме цього й хотів ван-Ренселер і навіть сприяв, бо що божевільніша була їх гра, то краще він знав, що йому робити. Як тоді, коли побачив, що вони знесили, він повернув справу в інший бік; тоді почалася бійка титанів з гігантами".

Ніхто не знав, що ван-Ренселер був тою людиною, що мала замір захитати компанією Тихоокеанської й Пригородної залізниць — так привчайний заповнення нас історик наш. Одною з прикмет ван-Ренселера було уміння ховати свої наміри; в нього були маклери в усіх кутках Вол стріту і часто вони працювали один проти одного, самі про те не знаючи. Очевидно було лише, що акції Тихоокеанської й Пригородної залізниць пішли вгору, побила їм чутки про них і набули сталу ціну і дуже жваво розходилися. Інші знали трохи більше; знали, що хтось грає на пониження; але тільки одна людина на світі знала, чия це справа.

Все це річи складні й нудні; але їх треба зрозуміти, бо вони зв'язані з кризою в житті

Роберта ван-Ренселера. Герой наш не належав до тих, що бавляться в капітал, граючи на біржі; ніколи не грав, доки не впевнився, що виграє — і тоді вже виступав, ставлячи все на карту. Хоч ринок ще нічого не був про це, ван-Ренселер був готовий до боротьби на життя та смерть з компанією Тихоокеанської й Пригородної залізниць. Нехай читач тільки сміливо послідує за нами і він знайде стежку, що поведе його крізь нетри мого оповідання.

Був вівторок, коли ван-Ренселер розпочав свій похід, спродаючи свої акції на зобов'язання на три дні. Це було так, ніби він пішов на парі, що може знизити ціни акцій, продаючи їх що-раз більше протягом цих трох днів. В дійсності-ж він не думав давати ім трох днів; він рішив, що акції компанії Тихоокеанської й Пригородної залізниць мусять впасти в ціні вже в середу, в перший день боротьби.

Становище було майже таке, як і в справі з акціями товариства "Повітряний Корабель Каламазо", з тою різницею, що ніхто не міг і думати, щоб організувати гру на підвищення акцій Тихоокеанської й Пригородної залізниць. Акції ці були розповсюджені по всій країні, і скупити їх тепер багато не можна було. Але вешті нагороду переможцєві повинні бути присутні ринку та глядачі бою.

Як ми вже казали, наш герой мав, чи вірив, що мав, за собою "вічні" закони природи.

— Вони повинні впасти! — сказав ван-Ренселер суворо, — повинні впасти!

Верховоді Тихоокеанської й Пригородної залізниць мали цього вівторка по полудню кон-